

Arviointiohje: Kaupan peruuttamisoikeus

Arviointiohjeessa on Ostajan askeleet -testin eri polkujen tehtävien oikeat vastaukset ja niihin pisteytysohjeet. Tehtäviä, joiden vastaukset perustuvat oppilaan mieltymyksiin tai mielipiteisiin ei ole pisteytetty. Pistemäärän voi muuttaa arvosanaksi erilaisten arvosanalaskureiden avulla.

ISOT ASKELEET, YLÖSPÄIN ERIYTETTY TESTIPOLKU:

Yhteensä max. 25 pistettä.

2. Milloin olet kuluttaja?

- Ostaessani myymälästä. 1p
- Ostaessani verkkokaupasta. 1p
- Ostaessani pihakirppikseltä. 0p
- Ostaessani kaverilta. 0p
- Lahjoittaessani rahaa hyväntekeväisyyteen. 0p

Yhteensä max. 2p

Perustelu

Erilaisilla kirpputoreilla myyjät ja ostajat toimivat kansalaisina, eivät kuluttajina. Jos käytetty tavara on ostettu yksityiseltä henkilöltä, kauppaan ei sovelleta kuluttajansuojalakia vaan kauppalakia. Yksityishenkilöiden välisessä kaupassa ostajan suoja on heikompi kuin kuluttajakaupassa. Tavara katsotaan ostetuksi yksityishenkilöltä myös silloin, kun se on ostettu yrityksen ylläpitämältä kauppapaikalta, jossa on ilmeistä, että kauppa tapahtuu yksityishenkilöiden välillä. Tällaisia kauppapaikkoja ovat esimerkiksi itsepalvelukirpputorit, myynti-ilmoituksia tarjoavat verkkokirpputorit ja verkkohuutokaupat. Käytettyjä tavaroita välittävä yritys on sen sijaan vastuussa välittämistään tavaroista.

3. Mikä tai mitkä seuraavista tietolähteistä voivat sisältää mainontaa?

- Vertailusivustot 1p
- Tuotteen jälleenmyyjän julkaisut 1p
- Netin hakukoneiden tulokset 1p
- Asiakkaiden kokemukset 1p
- Muodista kertovat artikkelit 1p
- Tuotteen valmistajan julkaisut 1p
- Vaikuttajien somepostaukset 1p
- Puolueettomien tutkimuslaitosten testit 0p
- Opetusmateriaalit 0p

▪ Yhteensä max. 7p

Perustelu

Mainontaa voi kohdata useissa medioissa. On hyvä huomata, että varsinkin somessa mainontaa kutsutaan usein nimellä ”kaupallinen yhteistyö”. Kuluttajan oikeuksiin kuitenkin kuuluu mainonnan tunnistettavuus. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (POPS, 2014) todetaan, että koulua ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana, eli koulukirjat eivät saa sisältää mainontaa.

4. Millainen mainonta on helposti tunnistettavaa ja millainen vaikeasti tunnistettavaa?

6. Mitkä seuraavista kuluttajansuojaa koskevista väittämistä pitävät paikkaansa?

- Myymälästä ostaessani voin lain mukaan aina palauttaa tuotteen 14 vuorokauden kuluessa kaupan teosta. 0p
- Kauppa on sitova sopimus, mutta myyjä voi halutessaan tarjota tuotteelle vapaaehtoisen vaihto- ja palautusoikeuden. 3p
- Verkkokaupassa on lain määräämä kaupan peruuttamisoikeus (14vrk). 3p
- Myyjän kuuluu aina antaa palautusoikeus. 0p
- Verkkokaupan ei tarvitse antaa peruuttamisoikeutta. 0p
- Verkkokaupan kuuluu kertoa peruuttamishdoista. 3p
- Olen hyväksynyt evästeet vieraillessani brändin verkkosivuilla. 0p

Yhteensä max. 9p

7A. MYYMÄLÄ: Minkä ehtojen tulee täytyä, jotta voit perua kaupan?

- Tuote on samassa kunnossa kuin se oli ostohetkelläkin. 1p
- Myyjä on myöntänyt tuotteelle palautusoikeuden. 1p
- Minulla on ostokuitti tallessa. 1p
- Palautusoikeus on yhä voimassa. 1p
- Olen tehnyt avokaupan. 1p
- Olen käyttänyt sitä vain yksissä juhlissa. 0p
- Olen pessyt sen oikealla pesuohjelmalla. 0p

Yhteensä max. 5p

7B. VERKKOKAUPPA: Minkä ehtojen tulee täytyä, jotta voit perua kaupan?

- Tuote on samassa kunnossa kuin se oli ostohetkelläkin. 1p
- Tuotteelle kuuluu lain mukainen 14 vuorokauden peruuttamisoikeus. 1p
- Olen ilmoittanut myyjälle, että aion perua kaupan. 1p
- Maksan palautuksesta aiheutuvat kulut, mikäli sellaisia on. 1p
- Kaupan peruuttamisoikeus on yhä voimassa. 1p
- Olen pessyt sen oikealla pesuohjelmalla. 0p
- Olen käyttänyt sitä vain yksissä juhlissa. 0p

Yhteensä max. 5p

8. Miten tuotteen kustomointi vaikuttaa oikeuksiisi perua kauppa, jos

A) ostat paidan verkkokaupassa? B) ostat paidan myymälässä?

(Kustomoiduilla tuotteella tarkoitetaan tässä mittatilaustuotetta, joka valmistetaan tai muunnellaan kuluttajan vaatimusten mukaisesti tai selvästi henkilökohtaisia tarpeita vastaavaksi.) Mittatilaustuotteilla ei ole verkkokaupassa perumisoikeutta. Myymälästä ostettaessa kustomointi ei vaikuta kaupan perumisoikeuteen mitenkään, sillä sitä ei ole lähtökohtaisesti ollutkaan. Yhteensä max. 2p

9. Voitko reklamoida tavarán virheestä myyjälle, vaikka peruuttamisoikeutta ei olisi?

Viallisesta tuotteesta voi reklamoida aina. Tavaralle myönnetty palautus- tai peruuttamisoikeus ei vaikuta siihen, voiko tavarasta reklamoida myyjälle. Viallisesta tavarasta kannattaa aina reklamoida.

Yhteensä max. 2p

PIENET ASKELEET, ALASPÄIN ERIYTETTY TESTIPOLKU:

Yhteensä max 25 pistettä

2. Milloin olet kuluttaja?

- Ostaessani myymälästä. 1p
- Ostaessani verkkokaupasta. 1p
- Ostaessani pihakirppikseltä. 0p
- Ostaessani kaverilta. 0p
- Lahjoittaessani rahaa hyväntekeväisyyteen. 0p

Yhteensä max. 2p

Perustelu

Erilaisilla kirpputoreilla myyjät ja ostajat toimivat kansalaisina, eivät kuluttajina. Jos käytetty tavara on ostettu yksityiseltä henkilöltä, kauppaan ei sovelleta kuluttajansuojalakea vaan kauppalakea. Yksityishenkilöiden välisessä kaupassa ostajan suoja on heikompi kuin kuluttajakaupassa. Tavara katsotaan ostetuksi yksityishenkilöltä myös silloin, kun se on ostettu yrityksen ylläpitäältä kauppapaikalta, jossa on ilmeistä, että kauppa tapahtuu yksityishenkilöiden välillä. Tällaisia kauppapaikkoja ovat esimerkiksi itsepalvelukirpputorit, myynti-ilmoituksia tarjoavat verkkokirpputorit ja verkkohuutokaupat. Käytettyjä tavaroita välittävä yritys on sen sijaan vastuussa välittämistään tavaroista.

3. Mikä tai mitkä seuraavista tietolähteistä voivat sisältää mainontaa?

- Vertailusivustot 1p
- Tuotteen jälleenmyyjän julkaisut 1p
- Netin hakukoneiden tulokset 1p
- Asiakkaiden kokemukset 1p
- Muodista kertovat artikkelit 1p
- Tuotteen valmistajan julkaisut 1p
- Vaikuttajien somepostaukset 1p
- Puolueettomien tutkimuslaitosten testit 0p
- Opetusmateriaalit 0p

Yhteensä max. 7p

Perustelu

Mainontaa voi kohdata useissa medioissa. On hyvä huomata, että varsinkin somessa mainontaa kutsutaan usein nimellä ”kaupallinen yhteistyö”. Kuluttajan oikeuksiin kuitenkin kuuluu mainonnan tunnistettavuus. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (POPS, 2014) todetaan, että koulua ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana, eli koulukirjat eivät saa sisältää mainontaa.

5. Mitkä seuraavista kuluttajansuojaa koskevista väittämistä pitävät paikkaansa?

- Myymälästä ostaessani voin lain mukaan aina palauttaa tuotteen 14 vuorokauden kuluessa kaupan teosta. 0p

- Kauppa on sitova sopimus, mutta myyjä voi halutessaan tarjota tuotteelle vapaaehtoisen vaihto- ja palautusoikeuden. 3p
- Verkkokaupassa on lain määräämä kaupan peruuttamisoikeus (14vrk). 3p
- Myyjän kuuluu aina antaa palautusoikeus. 0p
- Verkkokaupan ei tarvitse antaa peruuttamisoikeutta. 0p
- Verkkokaupan kuuluu kertoa peruuttamishdoista. 3p
- Olen hyväksynyt evästeet vieraillessani brändin verkkosivuilla. 0p

Yhteensä max. 9p

6A. MYYMÄLÄ: Minkä ehtojen tulee täyttyä, jotta voit perua kaupan?

- Tuote on käyttämätön ja samassa kunnossa kuin se oli ostohetkelläkin. 1p
- Myyjä on myöntänyt tuotteelle palautusoikeuden. 1p
- Minulla on ostokuitti tallessa. 1p
- Palautusoikeus on yhä voimassa. 1p
- Olen tehnyt avokaupan. 1p
- Olen käyttänyt sitä vain yksissä juhlissa. 0p
- Olen pessyt sen oikealla pesuohjelmalla. 0p

Yhteensä max. 5p

6B. VERKKOKAUPPA: Minkä ehtojen tulee täyttyä, jotta voit perua kaupan?

- Tuote on käyttämätön ja samassa kunnossa kuin se oli ostohetkelläkin. 1p
- Tuotteelle kuuluu lain mukainen 14 vuorokauden peruuttamisoikeus. 1p
- Olen ilmoittanut myyjälle, että aion perua kaupan. 1p
- Maksan palautuksesta aiheutuvat kulut, mikäli sellaisia on. 1p
- Kaupan peruuttamisoikeus on yhä voimassa. 1p
- Olen pessyt sen oikealla pesuohjelmalla. 0p
- Olen käyttänyt sitä vain yksissä juhlissa. 0p

Yhteensä max. 5p

7. Voitko valittaa tavarän virheestä myyjälle, vaikka peruuttamisoikeutta ei olisi? Valitse vaihtoehtoista.

- Kyllä, sillä kuluttajalla on aina oikeus valittaa tavarän virheestä. 2p
- En, koska kauppa ei voi purkaa missään tilanteessa. 0p

Yhteensä max. 2p

Perustelu

Viallisesta tuotteesta voi reklamoida aina. Tavaralle myönnetty palautus- tai peruuttamisoikeus ei vaikuta siihen, voiko tavarän reklamoida myyjälle. Viallisesta tavarasta kannattaa aina reklamoida.